

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAV

Obvezni izvod,
poštne prosto

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.

Telefon 360.
va:
Telefon 44.
ne vračajo.
Vprašanjem, priložiti znamke
za odgovor.

Seja narodne skupščine.

VLADNA VEČINA SE JE IZREKLA ZA KRIVIČNO ODMERO DRAGINSKIH DOKLAD JAVNIM NAMEŠČENCEM. — RAZNE INTERPELACIJE SE ODSTAVLJAJO Z DNEVNEGA REDA.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Današnja seja narodne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 11.15. — Po formalnostih ugotavlja predsednik, da je navzočno zadostno število poslancev. — Poslanec Ivan Deržić (narodni socialist) zahteva, naj se njegovemu predlogu o razveljavitvi § 6 in 7 zakona o draginskih dolžadah državnim nameščencem in upokojevcem prizna najmanjši in naj bo predlog stavi na dnevni red. Ta paragrafa je uveljavila naredba ministrskega sveta z dne 8. aprila t. l. in določata, da plače in draginskih doklade državnim nameščencem ne smejo presegati gotov znesek. Finančni minister dr. Kumanudi izjavlja, da tega predloga ne more sprejeti. Ugotavlja se, da je večina zbornice proti nujnosti predloga. Za predlog glasujejo Jugoslovanski klub, zemljoradniki, narodna socijalisti, socijalni demokrati, republikanci, muslimani in nekaj poslancev vladne večine. — Zbornica preide nato na dnevni red. Prvo točko tvori interpelacija posl. Stojića, ki je naslovljena na min. predsednika Pašića in se bavi z vprašanjem vojne odškodnine. Predsednik dr. Ribar pravi, da je ministrski predsednik Pašić bolan in da mora zaradi tega staviti interpelacijo z dnevnega reda. Ta predsednikova objava izkazuje pri opoziciji splošno ogorčenje. Posl. Stojan Protić zahteva, naj se stavi interpelacija na dnevni red. Pravi,

vi, da je bila vlada obveščena o interpelaciji, in da mora za to skrbeti, da se nanjo odgovori. Ako je ministrski predsednik bolan, se mu mora imenovati namestnik. Minister za izenačenje zakonov Trifković, ki zastopa ministrskega predsednika Pašića izjavlja, da so se doslej interpelacije naslavljale naravnost na dotične ministre in da more odgovoriti le minister ne pa njegov namestnik. Tu gre za posledice, ki jih mora izvajati minister, ako narodna skupščina ni zadovoljna z njegovim odgovorom. Namestnik ministrov pa teh posledic ne more jemati nase. Na predlog predsednika dr. Ribarja se nato interpelacija stavlja z dnevnega reda in pride v prihodnji seji zbornice na razpravo. — Drugo interpelacijo stavlja posl. Brkić glede nekaterih nepravilnosti pri izvozu 400 vagonov soli. Ker posl. Brkić ni navzoč, naznaja predsednik dr. Ribar, da mora tudi to interpelacijo staviti z dnevnega reda, kar zbudi ponovno veliko ogorčenje na klopih opozicije. Čujejo se glasni vzkliki protesta. — Narodna skupščina preide zatem na tretjo interpelacijo posl. Dukića o uvozu malase. Ker tudi tega poslanca zaradi bolezni ni v zbornici, se tudi njegova interpelacija stavlja z dnevnega reda. (Ponovni protesti pri opoziciji.) — Seja se zaključi ob 12.05. Prihodnja seja v torek ob štirih popoldne.

Stradajoča Dalmacija.

VLADA ODKLANJA VSAKO POMOČ. — AKCIJA ZEMLJORADNIKOV.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Zemljoradniki so imeli danes sejo, na kateri so sklenili, naj gre klub korporativno k ministrskemu predsedniku Pašiću in naj ga pozove, da stori vse, da se odpravi lakota v Dalmaciji. V tem pogledu je klub zemljoradnikov sprejel resolucijo, ki našteva vzroke za sedanje žalostne prehranjevalne razmere v Dalmaciji. Resolucija naglašja, da je član

kluba posl. Franić še lani opozoril razne ministre na to, da preti kriza v prehrani Dalmacije. Edini minister, ki je nekaj storil za Dalmacijo, je bil prometni minister, ki je dovolil 25 odstot. popust pri tarifih za izvoz vina iz Dalmacije. Vsi drugi ministri so se postavili na odklonilno stališče. Klub roti, da je treba napeti vse sile, da se Dalmacija reši.

Ruski odgovor antanti.

SOVJETSKA VLADA NE PREVZEMA ODGOVORNOSTI ZA ŠKODO, KI SO JO POVZROČILI DRUGI. VČERAJ ZVEČER JE BIL IZROČEN ZAVEZNIKOM RUSKI ODGOVOR. — RUSIJA ODKLANJA ODGOVORNOST ZA NEUSPEH KONFERENC.

Genova, 11. maja. (Zv.) Kakor že poročano je ruska delegacija že včeraj hotela predložiti odgovor na zavezniško spomenico. Zadnji trenutek se je čicherin premislil in ni izročil spomenice. Ruska delegacija je dobila med tem nova navodila iz Moskve. O vsebini prvotnega načrta ruskega odgovora se doznavajo: Ako naslednje spomenice od 2. maja s predlagano formulo namero, ovrniti politično delavnost delavskih organizacij, tedaj se ruska delegacija s tako prepovedjo ne more strinjati. Zahtevo, odreči se vsakemu aktu, ki bi mogla motiti politične in teritorialne razmere drugih držav, smatra Rusija za poizkus, vsiliti Rusiji priznanje pogodb, ki so jih sklenile druge države brez njenega sodelovanja. Vsekakor je to politično vprašanje in Rusija je pripravljena, da razpravlja o njem z interesiranimi državami, kadar pride čas za to. Rusko-rumunsko vprašanje se nikakor ne more obravnavati ločeno. Rusija se obvezuje, da bo sodelovala pri vzpostavitvi miru v orijentu. Ker se nahajata Rusija in Turčija v prijateljskem razmerju, je ruska delegacija pripravljena posredovati. Kar se tiče člena 7, se Rusija z ozirom na dogodke ne more zavezati, da prevzame nabram prijateljskim silam in njihovim državljanom odgovornost glede anuliranja javnega dolga in nacionalizacije zasebne lastnine. Pravtako ruska vlada po zakonu ni primorana plačati dolgove svojih prednic, ali vrniti nacionalizirano posest ali nuditi prejšnjim lastnikom kompenzacije, jim plačati odškodnino ali poravnati drugo škodo, ki so jo povzročili inozemcem ruski zakonodajci ali ruska revolucija. Ker pa je Rusija prežeta pomirlivega duha in želi doseči sporazum z vsemi državami, je sprejela ruska vlada načelo, ki ga vsebuje tretja resolucija canneške konference. Glede pridržka vzajemnosti izjemni vojne dolgov, je izjavila

ruska delegacija, da je pripravljena plačati javne predvojne dolgov, toda pod pogojem, da se prizna škoda, ki jo je utrpela Rusija po tujem vmešavanju v ruske zadeve in radi blokade. Ruski protipredlogi so neskončno bolj upravičeni, kakor zahteva inozemcev.

Genova, 11. maja. (Zv.) Avtentično besedilo odgovora ruske delegacije na noto zavezniških držav z dne 2. t. m. je bilo izročeno nocoj ob sedmih.

Genova, 11. maja. (Zv.) Predgovor ruske spomenice, ki je bila izročena zaveznikom nocoj ob sedmih, se strinja z besedilom, ki je bilo objavljeno danes opoldne. — Nato sledi kot prvo poglavje razmotrivanje o spomenici zaveznikov z dne 2. maja, pri čemer se med drugim izjavlja, da bo rešitev ruskega problema še vedno na mrtvi točki, dokle v Genovi zastopane države ne uvidijo, da se morajo žrtve, ki se zahtevajo od Rusije, spopolniti z žrtvami, ki jih morajo zavezniški sami doprinesti. Vprašanje kreditov je za Rusijo največje važnosti.

V odgovoru na člen 1 a zavezniške spomenice, ki govori o prepovedi ruske propagande, izvaja odgovor ruske delegacije med dr., da se mora ruska vlada proti temu odločno zavarovati. Rusija se izreka tudi proti vzpostavitvi miru v Mali Aziji brez sodelovanja Turčije. — Ruska spomenica pravi nadalje, da so se Rusi pogajali v Villi Alberti, da so se odločili do skrajnih koncesij in da so se izjavili pripravljeni, opustiti pogojno svoje protizadeve in priznati obveznosti prejšnjih ruskih vlad, ako pristanejo države na nekatere koncesije. Najvažnejša teh zahtevanih koncesij bi bila, da se Rusiji stavi na razpolago realni krediti do gotovega zneska, ki naj se prej določi. Žal veslele niso držale te obljube. Zavezniški memorandum ne omenja končnoveljavni kreditov, ki bi jih bile signatarne sile pripravljene dovoliti ruski vla-

Za bedno železniško delavstvo ni pare.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Danes dopoldne pred otvoritvijo seje narodne skupščine so posetili poslanci Deržić, Golouh in Kopač finančnega ministra dr. Kumanudija v ministrski sobi v parlamentu in so intervenirali pri njem z zahtevo, naj se vendar enkrat izplačajo delavcem prometnih ustanov povisane drag. doklade. Njihova intervencija ni imela uspeha, ker je finančni minister izjavil, da nima na razpolago potrebnih kreditov.

TUDI DEMOKRATI NISO ZADOVOLJNI Z UPRAVNO RAZDELITVIJO DRŽAVE NA OBLASTI.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Demokratski klub je na svoji današnji popoldanski seji razpravljal o upravni razdelitvi države na oblasti. Del demokratskih poslancev je zelo nezadovoljen zaradi razdelitve države v oblasti in zahteva izpremembe. Zlasti glede razdelitve v Južni Srbiji je mnogo poslancev nezadovoljnih. — Minister za notranje stvari dr. Marinković je nato govoril o volilnem zakonu. Poročal je o vladnem načrtu tega zakona. Klub je prepričan, da je vladni načrt zelo kompliciran in da se mora zenoštaviti. — Finančni minister dr. Kumanudi je potem dal pojasnila o posojilu. Izjavil je, da bo o tem podrobneje poročal, čim dospe odgovor na predlog vlade.

NOVI MINISTRSKI KANDIDATI.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Včeraj se je v parlamentarnih krogih znova govorilo, da dobe bosanski radikali mesto ministra, čim izstopijo muslimani iz vladne večine. V tem vprašanju so bili bosanski radikali zelo rezervirani, dokler so sedeli muslimani v vladi. Čim pa izstopijo iz vladne večine, ne bo več ovire, da bosanski radikali ne bi vstopili v vlado.

ODGOVORNOST MINISTROV.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Zakonodajni pododbor za proučevanje zakonske predloge o odgovornosti ministrov ni mogel danes začeti razprave, ker ni bil navzoč zastopnik vlade. Prečitali so le načrt predloge. Poslanci so stavili nekaj opazk.

DOLARSKO POSOJILO.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Dejstvo, da je naša vlada sprejela ponudbo ameriške bančne skupine Bler glede posojila 100 milijonov dolarjev, je dalo parlamentarnim krogom povod za razne komentarje. Radikali so imeli danes dopoldne sejo, na kateri je minister za izenačenje zakonov Trifković poročal klubu o sklepu, ki ga je vlada sprejela včeraj glede posojila. Seja se je morala prekiniti zaradi otvoritve seje narodne skupščine in se je popoldne nadaljevala. Radikali so zahtevali od vlade, naj jim poda podrobnosti o posojilu in so jo opozorili na to, naj ne sklepa prehitro in naj sprejme ono pogodbo, ki je najbolj ugodna.

PROSTA SLADKORNA KUPCIJA V ČESKOSLOVAŠKI.

Praga, 11. maja. (Zv.) »Narodni Listy« poročajo, da se je na včerajšnji plenarni seji českoslovaških sladkornih tvornic sklenilo dovoliti prosti promet s sladkorjem v bodoči kampanji. Sladkorne tvornice morejo s 15. majem začeti s prodajo sladkorja v inozemstvo na račun nove kampanje.

di. Krediti, ki so jih obljubile dovoliti svojim državljanom, da morejo trgovati z Rusijo, so le fakultativnega značaja. Zavezniška spomenica tudi ne omenja predvojnih dolgov, katerih razveljavljenje je eden glavnih pogojev za opustitev Rusije od svojih protizadev. — Vsled takega postopanja zavezniških držav so trudapolne konference, ki so dovele do sporazuma v Villi Alberti, ostale brez uspeha. Ruska delegacija noče iskati one države, na katero pada odgovornost; toda ta država na noben način ni Rusija. Porazgovori so se še bolj otežkočili vsled trdovratnosti gotovih držav, ki so se postavile na stališče, naj se Rusiji s členom 7 nalože obveznosti, ki nasprotujejo njeni socijalni ureditvi in točki 1 canneških sklepov. Rusija odklanja razsodišča, ki jih predlagajo zavezniški in ki naj bi razsodila sporne točke med zavezniški in Rusijo.

Evropski bolnik.

Danes, ko se piše in govori o edini možnosti ozdravljenja našega življenja sploh in se naglašja kot edini izhod iz gospodarske zmešnjave pošteno delo, je vredno zabeležiti in obsvetiti neko interpelacijo v francoskem parlamentu.

Znano je, da je petrolejsko vprašanje na genovski konferenci eno glavnih in najvažnejših in da zlasti Anglija v veliki meri vodi zunanjo politiko upoštevajoč baš to vprašanje. Francosko-angleški spor v Genovi pravzaprav izhaja v listih iz tega gospodarskega vprašanja — kdo bo eksploatiral ruske petrolejske vrelce. Francija se v petrolejskem vprašanju uradno ni zavzemala s tako silo kot Anglija, dohler ni časopisje prav ostro napadlo vlade, da to zanemarija in je na te napade pred kratkim Francija poslala v Genovo dva najboljša strokovnjaka za ta problem, Laurenta in Exnaca.

Kakor se je malo brigala francoska vlada za nakup važnih inozemskih, zlasti holandskih petrolejskih akcij, tako je pa zlasti po vojni izredno zacvetelo v Franciji privatno veriženje s holandskimi petrolejskimi papirji.

Z ozirom na to je poslanec Barthe te dni interpeliral finančnega ministra, kako to, da država ni že l. 1913. sprejela ponudbe za nakup velikih petrolejskih akcij Royal Dutch in Shell. Finančni minister je na to interpelacijo odgovoril, da o taki ponudbi ni mogel ničesar dognati v ministrskih arhivih.

Komentarji v francoskem časopisju k tej interpelaciji so pa nad vse zanimivi. Iz njih naj posnamemo to-le:

Holandske petrolejske akcije so l. 1919-20 kotirale v Amsterdamu od 55.000—68.000 frankov. Tedaj je bil uvoz tujih valut v Francijo najstrožje prepovedan in petrolejska akcija Royal Dutch se je zato v Parizu plačevala »pod roko« 5—6 tisoč frankov dražje kot v Amsterdamu.

Toda kako obiti strogo obmejno kontrolo? In kapitalisti, ki spoštujejo zakone samo takrat, ko škodijo tujemu žepu, so našli izhod. Francoske okupacijske čete so se nahajale ob Reni in med Porenjem in Parizom je bil reden promet po zraku. Med pariškimi kapitalisti in vojaškimi letalci so nastale živahne zveze... Holandske petrolejske akcije so se začele stekati naenkrat v Köln ob Reni, odkoder so letele z aeroplani v Pariz. Znani so slučaj, ko je imel vojaški letalec pri tem za eno samo pot 30—50.000 frankov postranskega zaslužka! Te akcije so se potem kar javno prodajale po raznih pariških zabaviščih, a razpečavale so jih ljubice vojaških letalcev.

Saj stvar sama na sebi ni prav nič posebnega v primeri z raznimi verižniškimi praktikami, ki jih poznamo po vseh državah po vojni. Toda prav ob tej priliki, ko se razgrinja v Franciji gnloba tudi v vojaški avijaciji, se moramo nehote spomniti, da je 30. aprila t. l. Francija z največjimi slovesnostmi odkrila v Pantheonu poslavljeno spominsko ploščo enemu največjih in najsmelejših viteзов zraka, kapitanu Guynemerju, ki je v zračnem boju 11. septembra l. 1917. dobesedno izginil, kajti razdejanega trupla njegovega ni bilo mogoče zbrati.

Nasprotje med vitevom čiste borbe Guynemerjem in med vojaškimi tiho-tapci valut je skoroda tipično za naš čas po vojni. Za junaki, ki so žrtvovali vse za en sam cilj, za svobodo domačih tal, so nastopili hlapci, ki barantajo z vsem, z mešanim blagom prav tako kot z domovino za en edini cilj: profit, kolikor in na kakoršenkoli način se ga dobiti da.

Evropa je bolna, težko moralno bolna. In nič čudnega ni, če se ozira danes ta bolna Evropa po zdravih, pa naj prihajajo odkoderkoli in od kogarkoli. Nič čudnega ni, če se obrača evropski bolnik proti Moskvi.

Protič poziva hrvatski blok, da se vrne v skupščino.

Beograd, 11. maja. (Zv.) Današnji »Radikal« prinaša uvodnik Stojana Protića pod naslovom »Politika hrvatskega bloka«. V članku polemizira Protić z zagrebškim »Obzorom« od 6. t. m., ki je objavil tozadevni članek. Protić izjavlja, da je misel abstinence, ki jo zagovarjata »Obzor« in večina hrvatskega bloka in ki igra glavno vlogo v njuni politiki, popolnoma napačna. Ta politika koristi le politiki gospoda Pašića in podpira našo slabo vlado, ki mora kmalu zginiti in ki povzroča toliko nemirov v našem narodu. Ta politika hrvatskega bloka je kriva, da se sedanja vlada tako dolgo drži in škoduje vsej državi, največ pa onemu delu naroda, čigar interese bi morala ščititi. Stojan Protić pravi nadalje, da obstojata dva načina

političnega boja: legalen in ilegalen boj. Kdor hoče imeti legalen boj, mora priti v narodno skupščino, kjer se razpravlja o raznih političnih naziranjih strank in narodnih manjšin. Kdor pa smatra, da ga v parlamentu večina tlačij in kogar silij boj v skrajno fazo samoobrambe, ta ima pravico do obstrukcije. Kdor se pa na vse to ni oziral, ne more trditi, da se mu legalni boj onemogoča. Protić vprašuje, kaj pričakuje »Obzor« od novih volitev, ako je od vsega začetka gotovo, da bo hrvatski blok ostal pri svoji politiki abstinence. Člankar končuje s pozivom, naj se hrvatski blok povrne v narodno skupščino in naj pomaga strmoglaviti vlado, ki itak ne bo mogla več dolgo ostati na krmilu.

DOGOVOR MED ITALIJANSKO IN CARIGRAJSKO VLADO.

London, 11. maja. (Zv.) »Times« poročajo iz Carigrada, da je turška nacionalistična vlada pooblastila svojega zastopnika v Rimu, naj sporoči Consulti, da ne bo priznala dogovora med italijansko in carigradsko vlado, ki se izključno nanaša na ozemlja, ki se žal ne dajo nadzorovati.

ČESKOSLOVAŠKA POSLANSKA ZBORNICA.

Praga, 11. maja. (Zv.) Na današnji seji predsedništva poslanske zbornice se je sklenilo, sklicati prihodnjo sejo za torek, 23. maja popoldne.

LJENINOVO ZDRAVJE.

Moskva, 11. maja. (Zv.) V plenarni skupščini moskovskih sovjetov je izjavil Zemljakov, da je Ljleninovo zdravstveno stanje popolnoma dobro. Ljlenin se že bavi z najvažnejšimi državnimi posli. Upati je, da ga v prav kratkem času vidimo pri polni delavnosti.

ANGLEŠKI KRALJ NA FRANCOŠKEM.

London, 11. maja. (Zv.) Angleški kralj Jurij je danes zapustil Bruselj in se je odpeljal v Flandrijo in severno Francijo, kjer poseti grobove padlih Angležev.

Borzna poročila.

Zagreb, 11. maja. (Zv.) Devize: Berlin 23—24.25, Bukarešta 0—50, Milan 350—355, London 290—300, New York (črk) 64.50—65.50, Pariz 590—608, Praga 126—128, Švica 1250—1300, Dunaj 0.75—0.80, Budimpešta 8.75—9.10, Varšava 1.80—2. Valute: ameriški dolarji 64—65, avstrijske krone 0.80—0.90, českoslovaške krone 0—126, angleški funti 287—291, napoleondori 190—0, nemške marke 0—24.70, romunski lei 0—51.
Curih, 11. maja. (Zv.) Berlin 1.82, New York 518, London 230.5, Pariz 47.375, Milan 27.525, Praga 9.775, Budimpešta 0.66, Zagreb 1.875, Varšava 0.13, Dunaj 0.06, avstrijske krone 0.0625.
Berlin, 11. maja. (Zv.) 3.23, Budimpešta 37, Milan 1518.10, Praga 536.30, Pariz 2614.20, London 1265.90, New York 284.89, Curih 5533.05.

Naše morje in mornarica.

Včeraj je predaval v Filharmonični akademiji tehnik D. St. Radanović o našem morju in mornarici. S toplo prisrčnostjo, ki odlikuje pravega Dalmatca, je tolmačil predavatelj, kako tvori tisti del narodne zgodovine, ki se naslanja na morje in mornarico najlepšo narodovo preteklost. Za vsako državo, ki je deležna sreče, da leži ob njem, tvori morje važen činitelj trgovskega in gospodarskega razvika. Tudi je mornarica važna razvojna sila, ki dviga kulturo in moč naroda, ki oblikuje njegov značaj in vtemeljuje njegovo veličino. Že v prastarih časih so narodi zapopadli važnost morja. Odkar svet obstoja se noben narod in nobena država ni mogla popolnoma razviti in postati velesila, ako ni imela morja in mornarice. Ravno kar minula svetovna vojna je v svojem bistvu bila prikrita borba Anglije in Nemčije za prevlado nad svetovnimi morji, dočim so ostali narodi bili samo pomagajoči bodisi ene ali druge strani, ki jih je izrabljala v svoje egoistične svrhe. Nato je predavatelj načrtal zgodovinski razvoj brodarstva od pradavnih časov do današnjega dne. Tolmačil je imena in vrste različnih brodov. Na kratko je opisal razvoj ladjedelstva, počenši od kitajske džunke, turške trijere in pentere, španske golete in karavale, angleške fregate in korvete do najmodernejšega preko-oceanskega broda, povdarjajoč čenem važnost parnega stroja in turbine za ladjedelstvo aploh. Jugoslavlani imajo vse predpogoje, da postanejo močna pomorska država, in, kar je najvažnejše, imamo ljudi, ki so pravi mojstri na morju. Vsaj na tem polju se nam ni treba bati, da bi nam kdo mogel rred-bacivati nesposobnost. Vseled podvzet-nega duha jugoslov. brodarstvom pla-pola naša državna zastava že po daljnem svetu in vzradostuje srca naših izseljenih bratov. Ladjedejska družva na Jadranu so se združila v veliko družbo, v »Jadransko plovitbo«. Stvorili so torej močno falango, da na-stopijo skupno proti italijanski konkuren-ciji. Italijanska plovitba razpolaga z 85 ladjami z nad 30.000 reg. tonami. Na ta način je največja parobrodarska družba na Jadranu. Posebno pažno bomo morali posvetiti prometu z ino-stranstvom. Posebno pa mora promet z Italijo ostati v naših rokah. Tudi bo-mo morali vzdrževati redne proge z Trško do Soluna. Trgovska mornarica zahteva nujno dobro vojno mornarico, da jo brani. V vojnobrambenem oziru ima Jugoslavija zelo težke naloge. Naj-težja je ta, da mora čuvati in braniti 600 km dolgo obalo in nad 100 otokov brez prave bojne ladje in uspešnih obrambnih sredstev. Ta položaj je zelo neugoden. Na eni strani smo bili vseled vojne oropani in smo danes praznih rok, na drugi strani naša sveta dolž-nost, da branimo obalo, na katero šili naš sosed. Kje so obrambna sredstva, kje težke in lahke vojne ladje, podmorn-iki, hidroplani, arzenali in dokli? Ni-česar nimamo, ker nam je lažji na-sprotnik odvzel vse. Toda enega nam ni mogel vzeti, naše ljubezni napram domovini in plemenitega jugoslov-an-skega srca! Naša mlada pomorska dr-žava potrebuje torej brez dvoma vojno mornarico, ki bo branila trgovsko, da bo v daljnem svetu nosila naše državne zastave, te simbole naše suverenitete ter naše pomorske in trgovske neodvis-nosti. Nadalje ho morala naša vojna mornarica braniti pravice naših izse-ljencev v tujih državah in ustvarjati nove prometne in trgovske zveze. Da-nes smo osvobodeni pomorski narod, ki vstopa v kolo tistih srečnih narodov, ki so že davno zapopadli globoko važ-nost morja in ki so vsled tega postali veliki in bogati. Sicer velikih narodov tudi na tem polju ne bomo prekosili, vendar bomo uspešno tekmovali z na-rodmi, ki so nam enaki. Čutimo, da bomo v kolu človeštva doprinesli svoj delež k zgradbi svet. napredka in civilizacije.

Protestni shod nižjih javnih nameščen- cev in železničarjev.

Narodno-socialistična stranka je skli-cala v ponedeljek zvečer v Mestnem domu javen shod nižjih javnih nameščen-cev in železničarjev, ki naj v prvi vrsti protestirajo proti maksimiranju dragin-j-skih doklad.

Nabito polna dvorana Mestnega doma je pokazala, da je nižje uslužbenstvo res v veliki bedi.

Shod je otvoril podnačelnik stranke tov. Juvan, ki je takoj naglašal z ozirom na razne govornice, da v tem vprašanju ne gre za demagogijo, marveč zato, da se javno pribejijo krivice, ki se gode niž-jim javnim nameščencem in železničarjem. Kot oficijelni govornik je nastopil burno pozdravljen narodni poslanec tov. Der-žić, ki je predvsem poročal o položaju, ki vlada v vladnih krogih glede nižjih uslužbencev. Že lani se je vedelo, da ne morejo nikakor izhajati s svojimi dohod-ki in če dovolj država svobodno razmah spekulaciji, ki povzroča dviganje cen, po-tem je tudi njena sveta dolžnost, da pla-ča terzu primerno svoja nastavljenca. Raz-delitev uradništva v pet draginskih raz-redov je popolnoma krivična. Očitek pa, da dolži nižji uradnik, ki ima kopico otrok, večje prejemke kot višji uradnik-samec, je skrajno nesocialen. In če se že to očita, je pa skrajno krivično, da se zaradi tega ni-jemu zmanjšujejo prejemki, namesto da bi se mu zvišali. Nižji se gotovo ne bodo branili, če se plača poviša tudi višjim, protestirajo pa morajo proti temu, da se jim znižujejo prejemki z maksimiranjem draginskih doklad, ki je skozinskih kri-vično.

Češnje in draginskih doklade so se maksimirale po razredih z 1. majem t. l. Zanimivo je bilo glasovanje za to mak-simiranje. Proti predlogu maksimiranja so govorili za opozicijo poslanci Lazić, Pu-šenjak in Dulibič; maksimiranje so pa za-govarjali vladni poslanci Kurbegović, Ta-pi in Nedeljković. Glasovali so za mak-simiranje demokrati, radikali in muslimani, medtem ko so proti glasovali samostoi-neži in vsa opozicija. Vlada je tudi po-skrbela, da je bil zakon takoj objavljen v Službenih Novinah. To je šlo na brzo roko. Ta odlok je povzročil vihar v dr-žavi in vršili so se povsod protestni shodi proti takemu postopanju. Tudi v Ljub-ljani smo imeli protestni shod, na katerem se je sestavil protipredlog, ki je bil pre-dložen finančnemu odboru. Ta ga je odsto-pil glavnemu računskemu oddelku financ v svrhu ugotovitve, koliko bi stalo zahtev-ano povisjanje. Tam je ležal ta predlog mesto 20 dni 5 tednov. Zlo bi bilo za dr-žavo brez javnih uslužbencev in kljub te-mu naj se od njih zahteva, da če ima kdo več kot dva otroke, da jih proda. Zna-čilno je tudi postopanje pri redukciji uradništva. Prišlo se je, da je radikalni minister odpustil uradnike in čez nekaj dni jih je sprejel demokratični minister in jih postavil v višji plačilni razred. Redukcijo bi morala izvršiti komisija z zastopnikov, med katerimi bi moral biti tudi zastop-nik dotične stanovske organizacije. Te ko-misije pa še danes niso sestavljene. Dra-stičen je bil slučaj, ki se je pripetil pri tej priliki na državnih železničarjih. Ugotovili so v svrhu redukcije, da imajo te želez-nice 21.000 uslužbencev, ugotovili so pa pri tem tudi, da jih v resnici rabijo za pravilno in točno izvrševanje železniške službe 23.000. Dokazali so jasno svojo ne-zmožnost in sedaj očitajo onim, ki so jim dokazali to nezmožnost in ki jo kritizi-raj, demagogijo in protidržavnost. Kam pridemo, ako morajo biti vsi javni name-ščenci istega političnega naziranja. Za-lostnost je ali res, da mečijo stranke, ki so na krmlu svoje politične nasprotnike iz službe. Ako bo vsak minister zahteval od nameščencev pripadnost k svoji stranki, potem nastane anarhija — propad države, konec državne uprave. Državni uslužbenec mora delovati le po zakonih in izvrševati svojo službo točno in vestno brez ozi-ra na strankarsko pripadnost. In to načelo se ne udeležuje ravno od strani vladajočih strank. Zanimiv in značilen za njihovo po-stopanje je slučaj železničarjev. Sprejet in predan je bil predlog, da dobe železni-čarji z obzirom na njih težko službo za 25% višjo draginskino doklado. Pred zbor-nico pa se je predlagala razdelitev usluž-bencev v tehniško in netehniško stroko in referenti zakonodavnega odbora so pristali na to. Najlepše pa sledi, da pri tej razdelitvi uslužbenecv ni bil merodajen prometni minister, ki je edino kompetenten za to, marveč je diktiral stilizacijo prometnemu ministru finančni minister.

S tem se je tudi cela zadeva zakasnela. Tako zavlačevanje nam kaže jasno sliko dela v demokrasko-radikalni vladi. Pri tem pa javni uslužbeneci strajajo bolj kot so strajali v letih 17 in 18 in jasno je, da bi bilo treba zanje malo več uvidevnosti in srca v centralni vladi — kjer pa žal po-znajo samo svojo partijo. Apeliramo, da se strnete v organizacije in odločno nastopite proti maksimiranju. Če imajo višji pre-malo, naj se ne jemlje kruh nižjim. Na ta način se javni uslužbenec upropaka. Naša dolž-nost je, da javni nameščencinastopijo še enkrat in rešijo državo, kot so jo že rešili pri preobratu, za kar zanje sedaj

tolko zahvalo. Ako nastopimo proti taki upravi ne rušimo države marveč jo rešimo propada. Pozivljamo vse strokovne orga-nizacije, da pripravijo ves tozadeven mate-rijal v svrhu nastopa pri upravnem so-dišču, da jim dokažemo, da so bili oni ne pa mi proti državi. Ne v svrhu agitacije ali demagogije marveč ker smatram kot dolžnost in ne kot narodni socialist mar-več kot železničar povem resnico in tudi imena poslancev, ki so glasovali za mak-simiranje doklad. Povem resnico brez stran-karstva, da zasledujemo potek boja za javne nameščence. Prepričan sem, da bomo odbili vse udarce, če stopijo vse strokovne organizacije v boj in sicer ne proti, mar-več za državo. (Konec prih.)

R XXIII. umetnostni razstavi.

Protivniki nove struje v umetnosti so v svojih napadih včasih prav malo izbirični in očitaio mladim grehe, katere so nosile na vesti vse umetniške struje vseh časov tam od umetnosti pračlo-veka sem do impresionizma in današnjih dni. Očitajo namreč kaj radi, da umetniki nimajo nič originalnega in za vsakega dobe kje kakšen vzor. V tem smislu je pisal enkrat o Kraljih g. Vav-potič in sedaj se čujejo slične sodbe. Pri Vidmarjih da tudi gledajo iz slik Schie-le, Kokoška in drugi; Zupan in Kos, da tipata za Kraljema. Ti protivniki ne pri-poznavajo več nobene umetniške šole, kakor so bile v vseh časih. To pa jih seveda ne moti, da ne bi zaničljivo govorili o raznih — izmihih, iz katerih da se ni mogoče spoznati. Torej dve nasprotujoči si zahtevi: na eni strani zahtevajo od vsakega umetnika nekaj povsem novega, originalnega, in to ne samo z ozirom na vsebino, ampak predvsem z ozirom na — formo!, na drugi strani pa zahtevajo zopet enot-nost in mesto z zasmehom izrečenih »izmov« neke jasno zahtene smeri.

Gotovo je, da stole razstavljeni 23. razstave pod kakimi vplivi in sicer resnično bolj pod nemškimi. To pa še ni nikak greh, saj je bil vplivan sam pravcati Rafael. Može, ki bi sami od sebe prišli do rezultatov, ki bi pomenili popoln prelom s tradicijo, so redki — seštejejo jih lahko s prsti ene roke. Celu umetnostne epohe so črpale od drugod; tako tudi zlasti vse naše slo-venske šole: gotške, Mengingerjeva, Laferjeva in tudi Wolfova. In vendar ne moremo negirati slovenske umetno-sti!

Moč ekspresionizma na mlad talent je izredna in povsem naravno. Na prvi slovenski razstavi v Mariboru sem se spomnil Jame, ko sem videl tam po-krajine Nandeta Vidmarja. Vidmar je bil takrat poleg Petelna — katerega si želimo tudi v Ljubljani videti — naj-boljši razstavljalec in ta dva sta edina pripomogla do tega, da ni imela tista razstava popolnoma diletantskega zna-čaja. Zupanove pokrajine so bile še do pred kratkim popolnoma impresivno pojmovane. Danes oba ta dva iznena-dita. Pri Zupanu, ki je razstavil tudi sta-rejše stvari, je jako zanimivo zasledo-vati njegov razvoj. Tudi, če ne bi imela vsaka slika letnice, bi jih bilo časovno lahko uvrsti. Da pada vse duševno do-zivetje (— kaj to pomenja v moderni umetnosti, mislim, danes ni treba več razlagati —), se poslužuje pokrajine, katero je študiral, odkar je prišel s sli-kanjem. On u uporablja slično, kot Gojmir Kos, Tratnik in Končno Zupan sam pri »Golgoti« žarke. Vendar so ti žarki včasih — pri Tratniku seveda ne — nekako konstrukcijskega pomena: so predvsem sredstvo za izražanje one-ga, kar naj bo notranja vsebina slike. Zupanova pokrajina pri študijah za sv. Boštjana in pri njegovih krucifiksah je več kot sredstvo. Značilno zanj je, da se je našel v religioznih motivih, kate-rih uporabljanje je tako značilno za da-našnje dobo. Meštovič, Kralja, Plečnik, vsi črpajo iz te zakladnice. Neko strem-ljenje po nadnaravnem pravilo, da jih vodi. Pa temu ni tako. Današnje umet-nostno primerjajo s srednjeveško. Kot je bil starokrščanski spiritualizem »reak-cija« proti klasični antiki, ki je iskala tipa telesne lepote, tako da je ekspre-sionizem »reakcija« na ono umetnost,

ki je živeela in životarila izza trečenta do 20. stoletja. To je pač res, a med današnje in srednjeveško umetnostjo je ista razlika, kot med renesanco in an-tiko. Srednji vek ni poznal individua, ki je danes vodilna sila in ki je pač vzrok mnogobrojnemu teoretiziranju, ki je ro-dilo tolikokrat z zaničevanjem ozna-čene izme. Z zaničevanjem se govori o njih po krivici. Starokrščanski spiri-tualizem je ustvaril tip Kristusa — bo-ga; današnja umetnost ustvarja Kri-stuse — usmiljenja vredne ljudi brez božanstvenosti. Taki so tudi Zupanovi Kristusi — mislim tudi one, ki jih ni razstavil. Saj je pač značilno, da se dandanes uporablja Kristus trpeč, naj-večkrat na križu — v srednjem veku trpljenje ni bilo tako pogosto. Pri Zu-panu seveda ne smemo prezreti, da je ravno kar krenil na nova pota in zato smemo v bodočnosti pričakovati še marsikakega presenčenja.

Umetnost obeh Vidmarjev je tudi kolikor toliko še tipanje okrog sebe; je hrepenenje dveh mož, živečih skoro v hribih na deželi, dveh mož, ki imata vsu krasoto vidne božje narave pred seboj, ki pa ne najdeta v njej nič tistih lepih valovitih linij, ki jih je bil Zupan poln, ko je stal na razpotju. Nandetove po-krajine so vse kaj drugega, kot božje stvarstvo: individuum, nevidna narava človeštva, je močnejši, kot vsa vidna realna okolica. Ker se človek toliko-krat spremeni, zato je razvoj moderne umetnosti na videz tako bujen. Zanam-cem se bo zdela ta umetnost bolj eno-lika. Razvoj D. Vidmarja mi ni tako ja-sen, kot Nandetov. Nande pa zato bolj ugaja, ker uporablja pridobitve svoje prejšnje umetnostne periode, ko je sli-kal po Jamovem načinu. Sodim, da je njegov brat prišel do današnjih rezul-tatov preko impresionizma: zato pa so njegove stvari po večini globlje zasno-vane, a manj temeljito izvršene. Prav posebno mi je ugajala »Prva ljubezen«. Ne morem povedati, če je v resnici ta-ko dobro delo, ali pa je učinkovala

vsled sorodnosti pojmovanja. Obema se pozna medsebojna odvisnost, dasi ju ni težko ločiti. Vsa notranja sila njunih del je zaznatna iz gorkote, ki veje iz njih in to dostikrat kljub temu, da so barve včasih same na sebi mrzle. Mi-mogrede povedano: Ivan Vavpotič do-seže včasih z gorkimi barvami naspro-ten uspeh.

Kosov slog bi označil kot nekaj modern akademizem, ali pa je njegov temporement tako mrzel. Forma pre-vladuje in njegova spretnost je velika. Tudi je brezdvomno talent.

Mušič je premagal diletantstvo, ki ga je bilo na lanski predstavi še precej. Hodi po jasno začrtani poti, ki bi jo utegnil kdaj na lastno škodo zapustiti. Naj nam tega nikar ne napravi.

Hvale je dosti, zabavljanja še več. Prodalo se ni še ničesar. Občudovanja vredni so ti ljudje: tiste bore učiteljske plače porabijo za platno in barvo, zra-ven pa trpe pomanjkanje. Mušič baje še tega ne zmore. Pa delajo naprej in verujejo v rod, ki še rojen ni. Tem bolj je treba obsojati, take nestvarne kri-tike, kot jo je priobčil g. Stanko Vurnik v »Jutru«. Če bi se g. Stanko Vurnik ozrl malo nazaj na prejšnje razstave Nandeta Vidmarja in Frana Zupana, potem jima ne bi očital grehe, ki so il-ma tuji. Ne morem si razlagati, zakaj jima odreka lastnosti, ki so naravnost značilne zanje. Mislim, da ni treba »duhtečih breskev«, lahko umetnik tudi druge pokaže, da ni diletant. Diletant-stvo in neustaljen razvoj pa nista iden-tična pojma. Dobro bi bilo torej, če bi g. Vurnik drugič, kadar bo vzel pero v roke, šel malo nazaj in gotovo bo sam sprevedel, da hrepenenje naprej ne iz-vira iz neznanja starega. Zupanov Ken-taur iz l. 1913 mu bi to lahko dokazal. Slovenski kulturi g. Vurnik ni napravil usluge — bog mu grehe odpusti! Ljudje namreč ne bodo dolgo zadovoljni z umetninami, kakršne se vidijo na ti-volskih gugalnicah. Toka časa ni mogoče ustaviti. F-1

Gospodarstvo.

+ Pristojbine za mešane pisemske pošiljke iz naše države v inozemstvo. Za mešane pošiljke (tiskovine, vzorce in poslovne papirje) iz naše države v inozemstvo se plačujejo od 1. maja t. l. zvišane pristojbine za blagovne vzorce (t. j. za vsakeh 50 g ali del te teže po 40 par, najmanj pa 80 par). Ako so vmes poslovni papirji, se pa plačujejo za mešane pošiljke zvišane pristojbine za poslovne papirje (t. j. za vsakeh 50 g ali del te teže po 40 par, najmanj pa 2 dinarja).

+ Cena rotacijskega papirja na Češkem. Poslednji ponedeljek se je vršilo v trgovinskem ministrstvu ob prvo-sedništvu trgovinskega ministra, inž. Novaka, posvetovanje zastopnikov iz-dajateljev dnevnih listov in zastopni-kov papirnic za znižanje cen rotacij-skega papirja. Zastopniki papirnih to-varen so dokazovali, da jim ni mogo-če znižati cene zaradi premožnega in vodnega davka ter prevoznih pri-stojbin in visoke cene lesa. Tvorničar Spiro je pripomnil, da se bodo morda skušale zmanjšati cene rotacijskega papirja. Posvetovanje ni imelo pozit-ivnega uspeha.

+ Produkcija piva v češkoslovaški republiki. Iz Češke so šle nekaj silne množine priznanega češkega piva na Rumunsko, Madžarsko, Balkan itd. — Dandanes pa je produkcija piva jako padla, ker se češko pivo v veliko manjši meri v navedene dežele izvaž-a. Glavni vzroki, da je danes izvoz toli-ko manjši, so v prvi vrsti: visoka ca-rina, visoke cene in pa slaba valuta nasledstvenih držav. Pred vojsko so producirali na današnjem češkoslo-vaškem ozemlju približno 13 mil. hekto-litrov piva, lansko leto je padla pro-dukcija na 7 mil, letos pa ga ne bodo nakuhal niti pet milijonov hektolitrov, kar je pač žalostno dejstvo za češko pivarstvo.

+ Reorganizacija vaških poštinih uradov na Češkoslovaškem. Poštini ura-di po vaseh so po veliki večini pasivni. Zato namerava pošto ravnateljstvo v bližnji bodočnosti pošto tako reorgani-zirati, da bodo zmanjšani stroški za uslužbence. — Na Francoskem in v Belgiji so poštarji manjših poštinih urad-ov obenem tudi občinski tajniki, več-krat ima pošto in železniško službo železniški uradnik v oskrbi, ker itak obe službi lahko vestno opravlja. Po francoskem zgledu hočejo torej Čehi reorganizirati poštne urade po kmetih. — Tudi v Sloveniji bi bila reorgani-zacija majhnih pošt na mestu, ker so vse pasivne, zlasti dandanes, ko je pro-met padel in se zmečuje za selske listo-noše vsako leto milijoni in milijoni.

+ Naknadno vterjavanje povišane ležarine. Trgovska in obrtniška zbor-nica v Ljubljani obvešča vse intere-sente, da je prešla 6. maja 1922 odlok generalne direkcije carine št. 89.078 z dne 24. decembra 1921, s katerim se ji sporoča, da je carinski svet na seji dne 22. marca t. l. razpravljal o njeni spo-menici v zadevi naknadnega vterjavan-ja ležarine razlike za dobo od 26. maja do 12. avgusta 1921 pri glavni ca-rinarnici v Ljubljani in odločil, da je to naknadno vterjavanje ležarine popolno-ma umestno in utemeljeno v zakonitih predpisih, ker se je povišana taksa ležarine po uredbi o izpremembi člena 22 zakona o splošni carinski tarifi imela pobirati počenši od 26. maja 1921 za vse blago brez razlike, ali se nahaja v državnih ali nedržavnih carinskih skladiščih. Ta odlok carinskega sveta je odobril g. finančni minister, s čemur je odlok dobil izvršilno moč.

— Našim cenjenim inserentom! Ker bo odslej delo ob sobotah popoldne v tiskarni počivalo, se bodo oglašali za nedeljsko številko sprejemali ob sobotah samo do 10. ure popoldne.

DR. M. ROSTOHAR:

Vodilna načela narodnega socializma.

(Nadaljevanje.)

Drugi vzrok neuspehov sovjetske socializacije tiči v nedisciplinarnosti ruskega delavstva in pomanjkanju čuta za odgovornost. Rusko delavstvo se še ne zaveda svojih dolžnosti, ki si jih je na-ložilo v tem trenutku, ko se je polastilo politične moči in vodstva v državi. Tako je sovjetska vlada prisiljena ustanavljati delovne armade; izdelati strogi disciplinarni red, v tovarne pa poklicati zopet inženierje in ravnatelje, ki so jih prej spodili, ter jim izročiti le vodstvo tovarn, ampak tudi disciplinarno oblast nad delavci. Diktatura se uvede torej v socializirana podjetja nad delavstvom. S posebnim dekretom se prepovedo stavke, ki se proglasijo za veleizdajo, obenem se tovarne zastražijo z rdečimi gardisti pred napadi nezadovoljnega delavstva. Vse te odredbe pa niso imele uspeha; proizvajalnost se ni povzdignila, podjetja delajo z ogrom-nimi izgubami. Poskusilo se je v tel in oni tovarni tudi z akordnim delom, s podkupljanjem delavcev z višjimi mezdami in večjimi porcijami hrane ter podobnim, pa vse to ni nič zaleglo; vzbudilo je samo nezadovoljnost delavstva drugih tovarn. (Glej Dimitrij Gav-ronski: Die Bilanz des russischen Bolschewismus.) Diktatura pro-letarijata je sicer uničila ruski kapitalizem in rusko meščanstvo, toda obenem je uničila tudi rusko delavno ljudstvo. Ruska podjetja so sicer socializirana, toda ne proizvajajo. Ruska produkcija je strta, rusko narodno gospodarstvo je uničeno, zaradi tega ruski narod umira od gladi. Sovjetska vlada pa je primorana v Genovi

hoditi okrog evropskih kapitalistov in moledovati za pomoč v svrhu obnove ruskega gospodarstva. Zelo pametno je, kar pravi o boljšev-iki diktaturi Koutky (Die Diktatur des Proletariats): »Za dikta-torja ni lažjega opravka, kakor razlastiti. Toda ustanoviti velik organizem družabnega dela in ga spraviti v tek, za to pa ne zado-stuje rdeča armada ali kopica dekretov.«

Zgodovina ni samo za to, da socialni teoretiki pišejo o nji knjige za biblioteke, ampak tudi delavstvo se mora iz nje učiti, po-sebno iz lastne zgodovine. Socialistični teoretiki in voditelji naj se zavedajo, da proletarijat ni zaradi socializma, ampak da je socia-lizem zaradi proletarijata. Naloga proletarijata ni, da bi izkrcval za socialne teorije, ampak narobe, pravi namen socialne teorije je, da proletarijatu ohranijo življenje in ga privedejo v boljšo bo-dočnost. Zato se mora socializem vedno učiti iz zgodovine, stalno iskati novih, primernejših metod, ako se prejšnje izkažejo kot ne-prikladne.

Na enajstem kongresu ruskih sovjetov je Ljennin rekel: »Ruski proletarijat ima danes v rokah vso politično in gospodarsko moč, toda to ni zadosti. Treba je proizvajati; pri tem pa se splošno čuti pomanjkanje kulture.« Trocki se mu pridruži povdarjajoč, da je za produkcijo treba vzgoje! Resnično. Za povzdigo produkcije ni zadosti samo mišični rok, ampak treba je še notranje sile, ljubezni do dela, kulture, vzgoje, ideologije! Prišli smo do onega vi-dika, iz katerega nam postajajo jasni pravi činitelji vsake produk-cije: mišice, glava in srce: ali z drugimi besedami: činitelji proiz-vajanja so proizvajalna sredstva, kapital, fizično delo ter kul-tura; kultura duha in srca. Ako delavec ne mara proizvajati, na drugi strani pa zahteva zase vso udobnost življenja in v imenu

socializma reklamira svoje pravo do enakega blagostanja, tedaj je izkoriščevalec delavskega ljudstva, izkoriščevalec, kakoršen je bil pred njim buržuazni kapitalist. V sovjetski republiki se ponovno slišijo pritožbe nad izkoriščevalci delavstva, ki so iz vrst proleta-rijata. Odprava zasebne lastnine torej ni nikakšno zanesljivo var-stvo proti mogočemu izkoriščanju. Prej se je izkoriščevalo v obliki egoističnega prisvajanja dobička od delavskega dela, danes pa se izkoriščanje vrši v sovjetski republiki v obliki delavske pasivnosti v proizvajanju, katerega deficit mora kriti naddelo delovnega pro-letarijata. Prej je bil izkoriščevalec egoističen buržuaj, da-nes pa je izkoriščevalec egoističen proletarec. Ni je po-litične moči, ki bi zamogla odpraviti to pasivnost proletarijata v proizvajanju, katera je vir izkoriščanja delovnega proletarijata po indolentnem proletarijatu. Družba se svojega socialnega zla ne more iznebiti z razlastitvijo poedinega razreda, izvršene po dikta-turi proletarijata. Treba je, da tu vmes poseže še neka notranja sila, ki požene delavčeve produktivne sile k plodonosnemu delu. In ta sila je morala. Morala delovnega ljudstva pa se more po-rajati le iz zavesti, da človeško življenje in njegov obči napredek vzdržuje edinole produktivno delo, duševno in telesno. Iz te zavesti pa raste zopet ljubezen do dela, ki neprestano nesebično budi, krepi in žene vse proizvajalne sile smoteno k plodonosnemu vstvarjanju. — Morala je torej najvažnejši duševni činitelj (faktor) proizvajanja; je prvoten činitelj ravnatoka, kakor je fizična ener-gija naših mišic. Ta činitelj pa Marxizem vedoma zametuje.

(Konec prihodnjic).

Dnevne vesti.

— Včerajšnje »Jutro« je posvetilo napadu na mojo osebo kar cel vodnik. Slovenski Narod pa celo kolono — oba dva menda v napadnih domnevi, da bodo taki napadi učinkovali name drugace, kot so učinkovali svojčasnimi napadi »Poneljka«. Toda efekt je isti: in revolverske osebne napade ne odgovarjam in to konstatirajo se morata za danes pač obadva lista zadovoljiti. Če bosta pa prišla s stvarnimi očitki, jima bom stvarno odgovarjal.

Fakin Zorko.

— Bum, bum, bum! Včerajšnje »Jutro« med drugim razodeva v svojem uvodniku strmečemu svetu, da bi bila moralna obsodba načelnika Ribnikarja pred sodno pričetek velikega preobrata v celi politični situaciji naše države. Visoko sodbo imajo gospodje o sebi.

— Delavsko zavarovanje. V ministrski svetu je podpisal zakon o zaščiti delavcev in o delavskem zavarovanju. Zakon se knjižno razglasi v »Službenih novinah«.

— V Zagorju se vrše dne 23. t. m. nadomestne občinske volitve. Kandidatni list je bilo vloženih pet, NSS bo imela drugo volilno škrinjico.

— Agrarna reforma v številkah. Vsa veleposredstva, ki so v naši državi podrejena agrarni reformi, obsegajo 849.197 oravolov, od tega je porazdeljeno 500.993 oravolov med 184.791 kmečkih rodbin. V območju ljubljanske oblasti je takih posestev 11.586 oravolov, a razdeljenih 2756 oravolov; v mariborski oblasti je vseh veleposredstev 16.117 oravolov, porazdeljenih pa 12.273 oravolov.

— Nove lekarne. Lekarniške koncesije so dobili g. mag. pharm.: Lovro Jurše v Podčetrtku, Ivan Karnetič v Cerknici in Fr. Kuralt za Ljubljano (na Gosposvetski cesti).

— Narodnemu mučeniku Brancetu vžida okrajni odbor SKS za radovijski okraj v njegovo rojstno hišo v Dovjem spominsko ploščo. Povodna odkritja spominske plošče se bo vršila narodna slavnost.

— 6 mesečni desinfekcijski tečaj se začne dne 1. junija t. l. v Beogradu. Izmed prijavljenih kandidatov jih bo 30 sprejetih na državne stroške.

— Služba primarija v javni bolnici v Ptuj je razpisana do 31. maja t. l. S službo so spojeni prejemki 8. činovnega razreda in pripadajoče draginske dnevnice. Podrobnejši pogoji so razvidni iz Uradnega lista št. 47.

— Slovenci — gosposki učitelji Arnavtov. Na meji južne Srbije se je naselilo več Slovencev, največ Primorcev. K njim radi prihajajo Arnavti iz najskrajnejših krajev ter se uče pri njih umnega kmetovanja, kupujejo od njih pluge ter tekmujejo doma, kateri bo več zemlje obdelal in obsejal.

— Cerkilje pri Kranju za »Om kraljice Marije«. Prva kmetijska občina, ki hoče počastiti spomin na poroko Nj. Velikanstva kralja in kraljice s plemenitim darom za naslobo, je občina Cerkilje na Gorjanskem Frispravi. Hoče 2000 K za »Dečji in materinski doma«. Slava ji Slovence občin. postojimaj jo!

— Osej za kraljevo poročno darilo. Občinski svet v Osijeku je dovolil na predlog župana dr. Hengia i milijon kron za primerno poročno darilo kralju Aleksandru.

— Uvoz knjig, crine prost. Iz Beograda prihaja vest, da je ministrstvo financ izdalo obmejnim carinarnicam ukaz, da za uvoz znamenitih knjig v našo državo ni treba plačati carine.

— Novo centralistično nasilje. Rudarski odsek v Ljubljani je odpravljen, njegove posle prevzame začasno rudarski odsek v Sarajevu, pozneje pa preidejo vsi rudarski posli v Beograd. Lahko si mislimo, kako oklarsko poslovanje bo za naša rudarska podjetja v Velenju, Zabukovici in Celju preko Sarajeva, ozir. Beograda.

— Izvoz živine je prepovedan v Čehoslovaški zaradi neprestanega naraščanja mesnih cen. In pri nas? Ravno kar je naznanilo italijansko poslanstvo v Beogradu našemu ministru, da je italijanska vlada razširila uvoz goveje živine iz naše države tudi po suhem z uporabo železnice.

— Samomori orožnika. V Zagorju ob Savi se je opolnoči 10. t. m. ustrelil v večji orožniški postaje orožnik Ljudež Zajc. Vrokar samomora je bila baje njegova primestitev v Črno goro. Pokojnik je bil šele 23 let star ter vsled inteligence in lepega obnašanja splošno priljubljen med prebivalstvom in svojimi stanovskimi tovariši.

— Velik požar v Zagrebu. Dne 9. t. m. je izbruhnil požar v Prvi hrvatski strojni tovarni in livarni, lasti »Hrvatske poljedolne banke«. Večji del tovarne je zgorel. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

— Tovarno za kopita v Sevnici. Bratov Winkler proda sekcija za sekvestre dražbenim potom. Kot varščino mora vsak dražitelj položiti pri finančni deželni blagajni v Ljubljani 10 odstotkov izklicne cene.

— Veliki gozdovi grofa Erdődyja v varaždinski županiji so stavljeni pod državno upravo.

— Umrl je v Varaždinu ruski podpolkovnik Modest knež Uklemski.

— V Zagorju je umrla občesposlovna posestnica in gostilničarka Franja Rantinger. N. v. m. p.

— Nesreča na železnici. V času, ko je prihajal vrhniški vlak, je šel Anton Bregar s vozom čez tir. Lokomotiva je zadela v voz tako močno, da je voz odletel daleč stran, voznik Bregar pa je padel z voza in se težko poškodoval.

— Padec iz II. nadstropja. V Liti je letni vrhniški Stanko padel iz II. nadstropja in si zlomil nogo ter se tudi po glavi težko poškodoval. Prepeljali so ga deželno bolnico.

— Pogrebil je v Nemško Avstrijo ba je v Spielfeld 36 letni Maks Gantar iz Zira. Opoloful je Oroslava Črtaliča in trdsko »Delta« v Ptuj za precejšnje zneske. — Dalje sta pobegnila od svojih starišev učence Kristoforova zavoda Zora Ciril iz Sp. Šiške. Fant je star 15 let in ima s sabo železniško legitimacijo in 15 letni Albin Jajčnik iz Trnovskega pristani 32. Sumijo, da se potepa Jajčnik po Ljubljani.

— Posilstvo in umor iz 13 letne deklice. Na poti proti Žirovnici je napadel neznanec 13 letno deklico Tomico Kovačev in jo je posilil, oropal in umoril. Napadalec, čegar osebni popis je znan je pogreban.

— Brat in sestra pobegnili. Od doma sta pobegnili 29. aprila 14 letni Josip in 11 letna Terezija Konrad otroka branjave Terezije Konrad v Mariboru. Do danes še ni znano zakaj in kam sta pobegnili, sumijo pač da sta šla proti Kranjski.

— Razne tatvine. K vlovu v zlatarstvo delavnico E. Springerja v Osijeku, o katerem vlovu smo že poročali, se nam javlja, da znajo ukradeni predmeti — razna zlatnina in srebrnina — 7500 din. O vlovih nimamo še nobene sledi. — V ma-

— Včerajšnje »Jutro« je posvetilo napadu na mojo osebo kar cel vodnik. Slovenski Narod pa celo kolono — oba dva menda v napadnih domnevi, da bodo taki napadi učinkovali name drugace, kot so učinkovali svojčasnimi napadi »Poneljka«. Toda efekt je isti: in revolverske osebne napade ne odgovarjam in to konstatirajo se morata za danes pač obadva lista zadovoljiti. Če bosta pa prišla s stvarnimi očitki, jima bom stvarno odgovarjal.

Fakin Zorko.

— Bum, bum, bum! Včerajšnje »Jutro« med drugim razodeva v svojem uvodniku strmečemu svetu, da bi bila moralna obsodba načelnika Ribnikarja pred sodno pričetek velikega preobrata v celi politični situaciji naše države. Visoko sodbo imajo gospodje o sebi.

— Delavsko zavarovanje. V ministrski svetu je podpisal zakon o zaščiti delavcev in o delavskem zavarovanju. Zakon se knjižno razglasi v »Službenih novinah«.

— V Zagorju se vrše dne 23. t. m. nadomestne občinske volitve. Kandidatni list je bilo vloženih pet, NSS bo imela drugo volilno škrinjico.

— Agrarna reforma v številkah. Vsa veleposredstva, ki so v naši državi podrejena agrarni reformi, obsegajo 849.197 oravolov, od tega je porazdeljeno 500.993 oravolov med 184.791 kmečkih rodbin. V območju ljubljanske oblasti je takih posestev 11.586 oravolov, a razdeljenih 2756 oravolov; v mariborski oblasti je vseh veleposredstev 16.117 oravolov, porazdeljenih pa 12.273 oravolov.

— Nove lekarne. Lekarniške koncesije so dobili g. mag. pharm.: Lovro Jurše v Podčetrtku, Ivan Karnetič v Cerknici in Fr. Kuralt za Ljubljano (na Gosposvetski cesti).

— Narodnemu mučeniku Brancetu vžida okrajni odbor SKS za radovijski okraj v njegovo rojstno hišo v Dovjem spominsko ploščo. Povodna odkritja spominske plošče se bo vršila narodna slavnost.

— 6 mesečni desinfekcijski tečaj se začne dne 1. junija t. l. v Beogradu. Izmed prijavljenih kandidatov jih bo 30 sprejetih na državne stroške.

— Služba primarija v javni bolnici v Ptuj je razpisana do 31. maja t. l. S službo so spojeni prejemki 8. činovnega razreda in pripadajoče draginske dnevnice. Podrobnejši pogoji so razvidni iz Uradnega lista št. 47.

— Slovenci — gosposki učitelji Arnavtov. Na meji južne Srbije se je naselilo več Slovencev, največ Primorcev. K njim radi prihajajo Arnavti iz najskrajnejših krajev ter se uče pri njih umnega kmetovanja, kupujejo od njih pluge ter tekmujejo doma, kateri bo več zemlje obdelal in obsejal.

— Cerkilje pri Kranju za »Om kraljice Marije«. Prva kmetijska občina, ki hoče počastiti spomin na poroko Nj. Velikanstva kralja in kraljice s plemenitim darom za naslobo, je občina Cerkilje na Gorjanskem Frispravi. Hoče 2000 K za »Dečji in materinski doma«. Slava ji Slovence občin. postojimaj jo!

— Osej za kraljevo poročno darilo. Občinski svet v Osijeku je dovolil na predlog župana dr. Hengia i milijon kron za primerno poročno darilo kralju Aleksandru.

— Uvoz knjig, crine prost. Iz Beograda prihaja vest, da je ministrstvo financ izdalo obmejnim carinarnicam ukaz, da za uvoz znamenitih knjig v našo državo ni treba plačati carine.

— Novo centralistično nasilje. Rudarski odsek v Ljubljani je odpravljen, njegove posle prevzame začasno rudarski odsek v Sarajevu, pozneje pa preidejo vsi rudarski posli v Beograd. Lahko si mislimo, kako oklarsko poslovanje bo za naša rudarska podjetja v Velenju, Zabukovici in Celju preko Sarajeva, ozir. Beograda.

— Izvoz živine je prepovedan v Čehoslovaški zaradi neprestanega naraščanja mesnih cen. In pri nas? Ravno kar je naznanilo italijansko poslanstvo v Beogradu našemu ministru, da je italijanska vlada razširila uvoz goveje živine iz naše države tudi po suhem z uporabo železnice.

— Samomori orožnika. V Zagorju ob Savi se je opolnoči 10. t. m. ustrelil v večji orožniški postaje orožnik Ljudež Zajc. Vrokar samomora je bila baje njegova primestitev v Črno goro. Pokojnik je bil šele 23 let star ter vsled inteligence in lepega obnašanja splošno priljubljen med prebivalstvom in svojimi stanovskimi tovariši.

— Velik požar v Zagrebu. Dne 9. t. m. je izbruhnil požar v Prvi hrvatski strojni tovarni in livarni, lasti »Hrvatske poljedolne banke«. Večji del tovarne je zgorel. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

— Tovarno za kopita v Sevnici. Bratov Winkler proda sekcija za sekvestre dražbenim potom. Kot varščino mora vsak dražitelj položiti pri finančni deželni blagajni v Ljubljani 10 odstotkov izklicne cene.

— Veliki gozdovi grofa Erdődyja v varaždinski županiji so stavljeni pod državno upravo.

— Umrl je v Varaždinu ruski podpolkovnik Modest knež Uklemski.

— V Zagorju je umrla občesposlovna posestnica in gostilničarka Franja Rantinger. N. v. m. p.

— Nesreča na železnici. V času, ko je prihajal vrhniški vlak, je šel Anton Bregar s vozom čez tir. Lokomotiva je zadela v voz tako močno, da je voz odletel daleč stran, voznik Bregar pa je padel z voza in se težko poškodoval.

— Padec iz II. nadstropja. V Liti je letni vrhniški Stanko padel iz II. nadstropja in si zlomil nogo ter se tudi po glavi težko poškodoval. Prepeljali so ga deželno bolnico.

— Pogrebil je v Nemško Avstrijo ba je v Spielfeld 36 letni Maks Gantar iz Zira. Opoloful je Oroslava Črtaliča in trdsko »Delta« v Ptuj za precejšnje zneske. — Dalje sta pobegnila od svojih starišev učence Kristoforova zavoda Zora Ciril iz Sp. Šiške. Fant je star 15 let in ima s sabo železniško legitimacijo in 15 letni Albin Jajčnik iz Trnovskega pristani 32. Sumijo, da se potepa Jajčnik po Ljubljani.

— Posilstvo in umor iz 13 letne deklice. Na poti proti Žirovnici je napadel neznanec 13 letno deklico Tomico Kovačev in jo je posilil, oropal in umoril. Napadalec, čegar osebni popis je znan je pogreban.

— Brat in sestra pobegnili. Od doma sta pobegnili 29. aprila 14 letni Josip in 11 letna Terezija Konrad otroka branjave Terezije Konrad v Mariboru. Do danes še ni znano zakaj in kam sta pobegnili, sumijo pač da sta šla proti Kranjski.

— Razne tatvine. K vlovu v zlatarstvo delavnico E. Springerja v Osijeku, o katerem vlovu smo že poročali, se nam javlja, da znajo ukradeni predmeti — razna zlatnina in srebrnina — 7500 din. O vlovih nimamo še nobene sledi. — V ma-

— Včerajšnje »Jutro« je posvetilo napadu na mojo osebo kar cel vodnik. Slovenski Narod pa celo kolono — oba dva menda v napadnih domnevi, da bodo taki napadi učinkovali name drugace, kot so učinkovali svojčasnimi napadi »Poneljka«. Toda efekt je isti: in revolverske osebne napade ne odgovarjam in to konstatirajo se morata za danes pač obadva lista zadovoljiti. Če bosta pa prišla s stvarnimi očitki, jima bom stvarno odgovarjal.

Fakin Zorko.

— Bum, bum, bum! Včerajšnje »Jutro« med drugim razodeva v svojem uvodniku strmečemu svetu, da bi bila moralna obsodba načelnika Ribnikarja pred sodno pričetek velikega preobrata v celi politični situaciji naše države. Visoko sodbo imajo gospodje o sebi.

— Delavsko zavarovanje. V ministrski svetu je podpisal zakon o zaščiti delavcev in o delavskem zavarovanju. Zakon se knjižno razglasi v »Službenih novinah«.

— V Zagorju se vrše dne 23. t. m. nadomestne občinske volitve. Kandidatni list je bilo vloženih pet, NSS bo imela drugo volilno škrinjico.

— Agrarna reforma v številkah. Vsa veleposredstva, ki so v naši državi podrejena agrarni reformi, obsegajo 849.197 oravolov, od tega je porazdeljeno 500.993 oravolov med 184.791 kmečkih rodbin. V območju ljubljanske oblasti je takih posestev 11.586 oravolov, a razdeljenih 2756 oravolov; v mariborski oblasti je vseh veleposredstev 16.117 oravolov, porazdeljenih pa 12.273 oravolov.

— Nove lekarne. Lekarniške koncesije so dobili g. mag. pharm.: Lovro Jurše v Podčetrtku, Ivan Karnetič v Cerknici in Fr. Kuralt za Ljubljano (na Gosposvetski cesti).

— Narodnemu mučeniku Brancetu vžida okrajni odbor SKS za radovijski okraj v njegovo rojstno hišo v Dovjem spominsko ploščo. Povodna odkritja spominske plošče se bo vršila narodna slavnost.

— 6 mesečni desinfekcijski tečaj se začne dne 1. junija t. l. v Beogradu. Izmed prijavljenih kandidatov jih bo 30 sprejetih na državne stroške.

— Služba primarija v javni bolnici v Ptuj je razpisana do 31. maja t. l. S službo so spojeni prejemki 8. činovnega razreda in pripadajoče draginske dnevnice. Podrobnejši pogoji so razvidni iz Uradnega lista št. 47.

— Slovenci — gosposki učitelji Arnavtov. Na meji južne Srbije se je naselilo več Slovencev, največ Primorcev. K njim radi prihajajo Arnavti iz najskrajnejših krajev ter se uče pri njih umnega kmetovanja, kupujejo od njih pluge ter tekmujejo doma, kateri bo več zemlje obdelal in obsejal.

— Cerkilje pri Kranju za »Om kraljice Marije«. Prva kmetijska občina, ki hoče počastiti spomin na poroko Nj. Velikanstva kralja in kraljice s plemenitim darom za naslobo, je občina Cerkilje na Gorjanskem Frispravi. Hoče 2000 K za »Dečji in materinski doma«. Slava ji Slovence občin. postojimaj jo!

— Osej za kraljevo poročno darilo. Občinski svet v Osijeku je dovolil na predlog župana dr. Hengia i milijon kron za primerno poročno darilo kralju Aleksandru.

— Uvoz knjig, crine prost. Iz Beograda prihaja vest, da je ministrstvo financ izdalo obmejnim carinarnicam ukaz, da za uvoz znamenitih knjig v našo državo ni treba plačati carine.

— Novo centralistično nasilje. Rudarski odsek v Ljubljani je odpravljen, njegove posle prevzame začasno rudarski odsek v Sarajevu, pozneje pa preidejo vsi rudarski posli v Beograd. Lahko si mislimo, kako oklarsko poslovanje bo za naša rudarska podjetja v Velenju, Zabukovici in Celju preko Sarajeva, ozir. Beograda.

— Izvoz živine je prepovedan v Čehoslovaški zaradi neprestanega naraščanja mesnih cen. In pri nas? Ravno kar je naznanilo italijansko poslanstvo v Beogradu našemu ministru, da je italijanska vlada razširila uvoz goveje živine iz naše države tudi po suhem z uporabo železnice.

— Samomori orožnika. V Zagorju ob Savi se je opolnoči 10. t. m. ustrelil v večji orožniški postaje orožnik Ljudež Zajc. Vrokar samomora je bila baje njegova primestitev v Črno goro. Pokojnik je bil šele 23 let star ter vsled inteligence in lepega obnašanja splošno priljubljen med prebivalstvom in svojimi stanovskimi tovariši.

— Velik požar v Zagrebu. Dne 9. t. m. je izbruhnil požar v Prvi hrvatski strojni tovarni in livarni, lasti »Hrvatske poljedolne banke«. Večji del tovarne je zgorel. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

— Tovarno za kopita v Sevnici. Bratov Winkler proda sekcija za sekvestre dražbenim potom. Kot varščino mora vsak dražitelj položiti pri finančni deželni blagajni v Ljubljani 10 odstotkov izklicne cene.

— Veliki gozdovi grofa Erdődyja v varaždinski županiji so stavljeni pod državno upravo.

— Umrl je v Varaždinu ruski podpolkovnik Modest knež Uklemski.

— V Zagorju je umrla občesposlovna posestnica in gostilničarka Franja Rantinger. N. v. m. p.

— Nesreča na železnici. V času, ko je prihajal vrhniški vlak, je šel Anton Bregar s vozom čez tir. Lokomotiva je zadela v voz tako močno, da je voz odletel daleč stran, voznik Bregar pa je padel z voza in se težko poškodoval.

— Padec iz II. nadstropja. V Liti je letni vrhniški Stanko padel iz II. nadstropja in si zlomil nogo ter se tudi po glavi težko poškodoval. Prepeljali so ga deželno bolnico.

— Pogrebil je v Nemško Avstrijo ba je v Spielfeld 36 letni Maks Gantar iz Zira. Opoloful je Oroslava Črtaliča in trdsko »Delta« v Ptuj za precejšnje zneske. — Dalje sta pobegnila od svojih starišev učence Kristoforova zavoda Zora Ciril iz Sp. Šiške. Fant je star 15 let in ima s sabo železniško legitimacijo in 15 letni Albin Jajčnik iz Trnovskega pristani 32. Sumijo, da se potepa Jajčnik po Ljubljani.

— Posilstvo in umor iz 13 letne deklice. Na poti proti Žirovnici je napadel neznanec 13 letno deklico Tomico Kovačev in jo je posilil, oropal in umoril. Napadalec, čegar osebni popis je znan je pogreban.

— Brat in sestra pobegnili. Od doma sta pobegnili 29. aprila 14 letni Josip in 11 letna Terezija Konrad otroka branjave Terezije Konrad v Mariboru. Do danes še ni znano zakaj in kam sta pobegnili, sumijo pač da sta šla proti Kranjski.

— Razne tatvine. K vlovu v zlatarstvo delavnico E. Springerja v Osijeku, o katerem vlovu smo že poročali, se nam javlja, da znajo ukradeni predmeti — razna zlatnina in srebrnina — 7500 din. O vlovih nimamo še nobene sledi. — V ma-

Celje.

— Včerajšnje »Jutro« je posvetilo napadu na mojo osebo kar cel vodnik. Slovenski Narod pa celo kolono — oba dva menda v napadnih domnevi, da bodo taki napadi učinkovali name drugace, kot so učinkovali svojčasnimi napadi »Poneljka«. Toda efekt je isti: in revolverske osebne napade ne odgovarjam in to konstatirajo se morata za danes pač obadva lista zadovoljiti. Če bosta pa prišla s stvarnimi očitki, jima bom stvarno odgovarjal.

Fakin Zorko.

— Bum, bum, bum! Včerajšnje »Jutro« med drugim razodeva v svojem uvodniku strmečemu svetu, da bi bila moralna obsodba načelnika Ribnikarja pred sodno pričetek velikega preobrata v celi politični situaciji naše države. Visoko sodbo imajo gospodje o sebi.

— Delavsko zavarovanje. V ministrski svetu je podpisal zakon o zaščiti delavcev in o delavskem zavarovanju. Zakon se knjižno razglasi v »Službenih novinah«.

— V Zagorju se vrše dne 23. t. m. nadomestne občinske volitve. Kandidatni list je bilo vloženih pet, NSS bo imela drugo volilno škrinjico.

— Agrarna reforma v številkah. Vsa veleposredstva, ki so v naši državi podrejena agrarni reformi, obsegajo 849.197 oravolov, od tega je porazdeljeno 500.993 oravolov med 184.791 kmečkih rodbin. V območju ljubljanske oblasti je takih posestev 11.586 oravolov, a razdeljenih 2756 oravolov; v mariborski oblasti je vseh veleposredstev 16.117 oravolov, porazdeljenih pa 12.273 oravolov.

— Nove lekarne. Lekarniške koncesije so dobili g. mag. pharm.: Lovro Jurše v Podčetrtku, Ivan Karnetič v Cerknici in Fr. Kuralt za Ljubljano (na Gosposvetski cesti).

— Narodnemu mučeniku Brancetu vžida okrajni odbor SKS za radovijski okraj v njegovo rojstno hišo v Dovjem spominsko ploščo. Povodna odkritja spominske plošče se bo vršila narodna slavnost.

— 6 mesečni desinfekcijski tečaj se začne dne 1. junija t. l. v Beogradu. Izmed prijavljenih kandidatov jih bo 30 sprejetih na državne stroške.

— Služba primarija v javni bolnici v Ptuj je razpisana do 31. maja t. l. S službo so spojeni prejemki 8. činovnega razreda in pripadajoče draginske dnevnice. Podrobnejši pogoji so razvidni iz Uradnega lista št. 47.

— Slovenci — gosposki učitelji Arnavtov. Na meji južne Srbije se je naselilo več Slovencev, največ Primorcev. K njim radi prihajajo Arnavti iz najskrajnejših krajev ter se uče pri njih umnega kmetovanja, kupujejo od njih pluge ter tekmujejo doma, kateri bo več zemlje obdelal in obsejal.

— Cerkilje pri Kranju za »Om kraljice Marije«. Prva kmetijska občina, ki hoče počastiti spomin na poroko Nj. Velikanstva kralja in kraljice s plemenitim darom za naslobo, je občina Cerkilje na Gorjanskem Frispravi. Hoče 2000 K za »Dečji in materinski doma«. Slava ji Slovence občin. postojimaj jo!

— Osej za kraljevo poročno darilo. Občinski svet v Osijeku je dovolil na predlog župana dr. Hengia i milijon kron za primerno poročno darilo kralju Aleksandru.

— Uvoz knjig, crine prost. Iz Beograda prihaja vest, da je ministrstvo financ izdalo obmejnim carinarnicam ukaz, da za uvoz znamenitih knjig v našo državo ni treba plačati carine.

— Novo centralistično nasilje. Rudarski odsek v Ljubljani je odpravljen, njegove posle prevzame začasno rudarski odsek v Sarajevu, pozneje pa preidejo vsi rudarski posli v Beograd. Lahko si mislimo, kako oklarsko poslovanje bo za naša rudarska podjetja v Velenju, Zabukovici in Celju preko Sarajeva, ozir. Beograda.

— Izvoz živine je prepovedan v Čehoslovaški zaradi neprestanega naraščanja mesnih cen. In pri nas? Ravno kar je naznanilo italijansko poslanstvo v Beogradu našemu ministru, da je italijanska vlada razširila uvoz goveje živine iz naše države tudi po suhem z uporabo železnice.

— Samomori orožnika. V Zagorju ob Savi se je opolnoči 10. t. m. ustrelil v večji orožniški postaje orožnik Ljudež Zajc. Vrokar samomora je bila baje njegova primestitev v Črno goro. Pokojnik je bil šele 23 let star ter vsled inteligence in lepega obnašanja splošno priljubljen med prebivalstvom in svojimi stanovskimi tovariši.

— Velik požar v Zagrebu. Dne 9. t. m. je izbruhnil požar v Prvi hrvatski strojni tovarni in livarni, lasti »Hrvatske poljedolne banke«. Večji del tovarne je zgorel. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

— Tovarno za kopita v Sevnici. Bratov Winkler proda sekcija za sekvestre dražbenim potom. Kot varščino mora vsak dražitelj položiti pri finančni deželni blagajni v Ljubljani 10 odstotkov izklicne cene.

— Veliki gozdovi grofa Erdődyja v varaždinski županiji so stavljeni pod državno upravo.

— Umrl je v Varaždinu ruski podpolkovnik Modest knež Uklemski.

— V Zagorju je umrla občesposlovna posestnica in gostilničarka Franja Rantinger. N. v. m. p.

— Nesreča na železnici. V času, ko je prihajal vrhniški vlak, je šel Anton Bregar s vozom čez tir. Lokomotiva je zadela v voz tako močno, da je voz odletel daleč stran, voznik Bregar pa je padel z voza in se težko poškodoval.

— Padec iz II. nadstropja. V Liti je letni vrhniški Stanko padel iz II. nadstropja in si zlomil nogo ter se tudi po glavi težko poškodoval

C. N. in A. M. Williamson:

Cesaričini biseri.

(Dalje.)

Odklenila je baš tista ženska, ki je prej sprejela Churna in Kit. Bila je debelušasta zamorka in še umazana povrhu. Bulječ v novodošlo je vzkliknila z usti polnimi gume:

»Kako, marl ste tudi vi prijateljica gospoda Cheffinskega?»

»Chuff!« se je posvetilo v Klotini glavi. »Tukaj stanuje!« In malo je manjkalo, da ni zavrnila od zmagovalstva.

»Gospod Cheffinsky mi je neznan,« je odgovorila, »toda v zadregi sem in zato sem poiskala vašo hišo: prijateljica mi jo je priporočila. Videla sem, da hodijo ljudje noter in da imate še luč. Kaj ne, da še vedno oddajate sobe?»

»To pač, a najdenišnice in sirotišnice nimamo.«

»Saj ne prosim vbogaime. Denarja za hrano in stanovanje imam dovolj. A vendar, ne želim si preveč drage sobe. Zadošča mi kaj skromnega, čeprav na vrhu.«

»Veste kaj, to res ni čas za mlado dekle, ki išče stanovanja,« je dejala zamorka ne baš naklonjeno. »Ali niste mogli počakati do jutri? Nu, stopite v vežo. Poklicati hočem gospo Mac-Mahonovo. Ona je tu gospodinja. Če dovoli, bi bil zgoraj prostorček za vas.«

Spustila je Klot v vežo ter odšla nekam v podtlčje.

»Gospa Mac - Mahonova,« je pomislila Klot, »to zveni nadepolno! Ako je prava Irka, sem gotova svo-

je stvari.« In zraven si je rekla ne-hote, da še ni videla tako puste hiše, dasi je vedela, kaj se pravi slabo stanovanje v Novem Lorku.

Ne pogled na gospo Mac-Mahonovo je bil manj uparjen od njenega imena. Bila je golšasta, čemerna in grda ženska srednjih let; njeno vedenje je bilo sumljivo. Toda Klot je prva odprla usta, začinjaše svoj nagovor z obilico irskih očvirkov; v narečju je ni posekal nihče, kadar je nanesla potreba.

»Ne zamerite, gospa, da vas nadlegujem ob tej pozni uri,« je žlobudralo dekle s svojim najprikupnejšim glasom in najnedolžnejšim pogledom. »Gospoda, pri katerih služim, so me hoteli nekaj onegaviti zaradi mojega fanta; in rajša nego da bi ga pustila, sem šla takoj od šim glasom in najnedolžnejšim pobrala svoje stvari. Tolikanj sem hodila okrog, da nič več ne morem! Rekla sem vaši služkinji, da mi je neka prijateljica hvalila hišo gospe Mac-Mahonove: tako sem si zapomnila naslov. Za teden dni vam plačam naprej, ako me vzamete pod streho.«

Ali je sprejela gospa Mac-Mahonova ta izliv za čisto resnico, se ni dalo reči; toda njen obraz je postal očividno prijaznejši, ko je začela irsko govorico.

»Irka ste?« je vzkliknila.

»Da, iz Corške grofije. Ni še dolgo, kar sem v Ameriki.«

»Tudi jaz sem iz Corka, in tudi moj rajni soprog je bil,« se je otajala ženska. »Dvanajst let sem zdaj v Novem Yorku. Violet pravi, da bi radi vzeli tisto sobico na vrhu?«

»Dobro; saj druge prazne itak ni. Koliko časa mislite ostati?«

»Oh, nekaj dni — morda pa tudi delj.«

»Nu, oglejte si jo. Hvaliti se ž njo ne morem; nič posebna ni. Računam vam jo s hrano sedem dolarjev za teden dni.«

»Rada jih dam,« je dejala Klot ter krenila za gospodinjjo po strninih in slabo razsvetljenih stopnicah. Bile so pogrnjene z oljnatim platnom, in na mostovžih je zaudarjalo po uha-jajočem plinu; toda dekle se je čutilo malone srečno. Hiša res ni bila privlačna — a kaj je bilo nji do tega!

»Na ulico leži,« je rekla sopihaje gospa Mac-Mahonova, ko sta prišli na vrh. Klot je jedva utajila svojo radost, iad to opazko: stanovanja bi bila zraven sobe, kjer je Czerny spustil zaveso! Vprašala se je ali sta Churm in Kit poročena. Kdo ve, pomalem dožene morda tudi to!

»Veliko sobo zraven vas sta vzela mož in žena,« je nadaljevala gospa Mac-Mahonova, ko je pokazala Kloti njeno čbmnato. »Stena je bolj tenka, zakaj ta soba je bila prej del sosednje; a stanovalca se mi zdita mirna človeka, in če boste mirovali tudi vi, ne boste drug drugemu v nadlego. Prijatelja sta z nekim gospodom, ki stanuje pri nas že delj časa, in sta prišla v poset. Ne maram, da bi ju kaj motila, zato mi nikar preveč ne šarite zjutraj; stavim, da sta izmed tistih, ki dolgo spe!«

»O tudi jaz se počutim tako, da spala najrajša ves dan,« je vzdihnila Klot.

(Dalje prih.)

PRODAJA:

HISA v bližini Maribora z malim gospodarskim poslopijem, velikim vrtom, vinsko trto. Matija Mežarič, Krčevina 139. 844

HISA s 7 stanovanji in po miki ceni v Studencih pri Mariboru, Cankarjeva ulica 5. 843

KRASNO malo posestvo v lepem mirnem kraju, blizu mesta Maribor, 5 minut oddaljeno od železnice za Dm. 115.000.—. Kavarna Tement, Glavni trg, Maribor. 825

HISA v bližini južnega kolodvora v Mariboru, splošna za vsakega profesionalista. Pojavnika daje »Realiteta« pisarna, Maribor, Šolska ulica 5. 846

ZELEZNA blagajna, velikost št. 3, fabrikat Wix & Co. in nova kopirna stikalnica. Kje, pove uprava lista. 831

HRASTOVO OLJE za vinograde po ugodni ceni. — Trdka Ludvik Vetrnik, Velika Nedelja. 833

LEPO posestvo pri Ortenku blizu farne cerkve in šole s 6 orali lepega gozda za posekati in 7 orali njive, travnikov in sadnega vrta ter hišo, hlevi itd. Karl Breznik, Celje, Dolgopolje št. 1. 798

SE MALO RABLJEN voz (Landauer) po jako ugodni ceni. Naslov v upravi lista. 823

SLUŽBE:

GOSPOD star 34 let, vešč nemškega, ogrskega, ruskega, nekoliko angleškega in srbskega jezika išče mesta pri kakem industrijskem ali komercijelnem podjetju. Ima prakso organizatorja in administratorja. Ilopisi pod »N 19« na upravo lista. 842

BLAGAJNICA — kon-toristinja se išče za Bled. Naslov pri upravi lista. 828

RAZNO:

PROSTOVOLJNA javna dražba v zapuščno pok. Ivana Škerleta, bivšega vararja v Ljubljani spada-joče urarske zaloge se vrši v torek dne 16. t. m. ob pol 16. uri v Ljubljani, Jeranova ulica št. 6. Mate Hafner, notar kot sodni ka-misar. 845

NOVO PODJETJE pohištva vseh vrst, izdeluje so-lidno po naročilu ter se pri-poroča Ivan Jenko, mizar, Bitnje, p. Boh. Bistrica. 841

GOSPODIČNA išče meblo-vano sobo, eventualno s hrano. Ponudbe pod »Soba« poštno ležeče Ljubljana. 849

STAREJŠI, soliden gospod išče meblovano sobo po možnosti z električno raz-svetlilavo in posebnim vho-dom. Ponudbe pod »Nuj-no«, na upravo lista. 839

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri
A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 11.

Izjava.

Obzalam, da sem dne 26/4. t. l. v svoji gostilni za-lil g. Jurija Golob, zastopnika Vzemne zavarovalnice in zavarovalnice v Ljubljani in se mu zahvaljujem, da je od-stopil od sod. zasledovanja
FRANC HRGA
gostilničar v Dornovi pri Ptuj.

Na debelo:

Venci, šopki in cvetlice za neveste. Zico, svilen, krep, talet in cigaretini papir Aba-die zlata znamka, Altesse, Golub, Stročnice št. 2 in 3. Crnilo la, la Razglednice itd.

Uran — Papirnica
Ljubljana, Mestni trg številka 11.

Knjiga s slikami

za zabavo in pouk našim malim

MOJ ZVERINJAK

Izvod 20 K
v Zvezni knjigarni

v Ljubljani,
Marijin trg št. 8.

Drva

hlode, jelove in bukove se kupi. Ponudbe pod »Beograd« na An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 9.

TRANSJUGO, d. d.**ZAGREB**

» 8 Mazuraničev trg 3 »
Brzejav: TRANSJUGO,
27-60 Telefon 27-60

PODRUŽNICE:

BEOGRAD, Kosmajka ulica 16.

IZPOSTAVE:

OSIJEK, Široka ul. 8.

SUBOTICA kod Piskovici I drug

I SKOPLJE.**Dobavlja****nalceneje**

traverse, železo, žeblice,

apno, cement, gips,

trstiko, žico, deske in

ves gradbeni materijal.

Iščem**potnika**

za vinsko veletrgovino

na Stajerskem, le

prvovrstno moč.

Nastop takoj!

Ponudbe pod št. 556

na upravnništvo lista.

TRAKTOR (tovorni avto)

s priklonimi vozmi, z železnimi obroči

se ceno prodaja.

Vprašanja na poštni predal 74 v Ljubljani pod „TRAKTOR“.

Podpirajte gladojoče v Rusiji.

Rabindranat Tagore — dr. Alojz Gradnik

VRTNAR

To krasno pesniško zbirko, ki je preložena v vse svetovne jezike, je založila v izbranem prevodu dr. A. Gradnika

„Zvezna tiskarna in knjigarna“
v Ljubljani, Marijin trg 8

Prevod je prirejen po angleški izdaji, ki jo je pripravil

❖ ❖ ❖ Rabindranat Tagore sam. ❖ ❖ ❖

VRTNAR

je izšel broširan z naslovno risbo akad. slikarja J. VAVPOTIČA

po ceni 16.— Din.

navadno vezan 20.— Din.

vezan v satin (temnejša in svetlejša vezava) 25.— Din.

200 izvodov „Vrtnarja“

pa je natisnjenih na posebno finem papirju in so ti izvodi opremljeni s številkami ter razkošno vezani v usnje rjave, svetlo in temnordeče in svetle (drap) barve z zlato obrezo.

Luksuzna izdaja „Vrtnarja“

je najprimernejše in najelegantnejše darilo, ki je v kras vsaki knjižnici in vsakemu salonu.

Cena luksuzni izdaji 50.— Din.

Naprodaj je „VRTNAR“ v vseh večjih knjigarnah, luksuzna izdaja samo v „ZVEZNI KNJIGARNI“, LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.

Slovenska trgovska delniška družba
v Ljubljani.

Poziv**k subskripciji novih delnic.**

Redni občni zbor Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani je sklenil dne 18. marca t. l. zvišati delniško glavnico

od K 5,000.000— na K 8,000.000—

z izdajo

7500 novih delnic á K 400— nominale

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi dveh starih delnic eno novo á K 440.— prištevis 5% obresti od nominale K 400.— od 1. jan. 1922 do dneva vplačila.

2. Novi delničarji dobe delnice po kurzu K 480.—, prištevis 5% obresti od nominale K 400.— od 1. januarja 1922 do dneva vplačila.

3. Delnice druge emisije participirajo na čistem dobičku za leto 1922.

4. Nove delnice se bodo izročile proti vrnitvi začasnega potrdila podpisovateljem takoj po končani subskripciji.

5. Repartitijo delnic za nove delničarje st pridržuje upravni svet.

6. Podpisovanje delnic nove emisije se vrši od 10. V. do 31. V. 1922, in sicer pri:

a) Slovenski trgovski delniški družbi, Ljubljana, Restljeva cesta št. 22.;

b) Slovenski trgovski delniški družbi, skladišče Rakek;

c) Slovenski eskomptni banki, Ljubljana in pri vseh njenih podružnicah, in sicer: Novo mesto, Rakek, Slovenji gradec in menjalnici Slov. eskomptne banke v Ljubljani, Kolodvorska ulica;

d) Trgovski banki d. d., Ljubljana, Beethovnova ul. št. 10. in Trgovski banki d. d., podružnica v Mariboru.

7. Delnice se bodo izdajale v komadli á 1, 5 in 25 delnic.

Naša družba posluje specielno v kolonijalni in špecerijski stroki samo na debelo. Ima svoje poslovne prostore in skladišča v lastni hiši, Restljeva cesta št. 22 blizu glavnega kolodvora. Vzdržuje tudi veliko skladišče na Rakeku in sicer s špecerijskim, kolonijalnim blagom ter deželimi pridelki.

Delokrog družbe postaja čimdalje večji, poslovanje se je že dosedaj razvijalo povsem povoljno, a v bodoče se utegne razviti tako, da sedanja sicer visoka delniška glavnica nikakor ne bo zadoščala.

Zato je potrebno, da se udeleži steherni stari delničar pa tudi sploh vsak trgovec na deželi podpisovanja novih delnic, da bode v bodoče naša zaloga tako bogata in tako raznovrstna, kakor si želijo to naši trgovci delničarji.

V Ljubljani, dne 4. maja 1922.

Upravni svet

Slovenske trgovske delniške družbe
v Ljubljani.